

ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΙΑ' Μαΐου.... Τῇ αὐτῇ μέρες ἐπιτελεῖται ἡ ὀνόμασίς τῶν γενεθλίων, ἣντοι ἔγκυνίων τῆς θεοφύλακτου καὶ θεογενάλυτου Κωνσταντινούπολεως, τῆς ἔξαρτου ἀνακειμένης τῇ προστασίᾳ τῆς Παναχράντου Δεσποτοῦς ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀπεταρένου Μαρίας καὶ ὅπ' αὐτῆς διασωζόμενης.

Πρόδρυμα ἀπὸ τῆς 11ης Μαΐου τοῦ 330 ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν τιμῆς κατ' ἔτος τὰ γενέθλια τῆς θεοφύλακτου πόλεως ὑπήκουσα εἰς ἀυτοκρατορικὸν διεσταγμόν τοῦ διονού ἐβδόμοντος ἡ κωνσταντίνος, ὅπαν ἐπάνω εἰς τὰ ἔρεπτα τοῦ παλατίου Βυζαντίου ἐκπιεῖ τὴν νέαν πρωτεύουσαν τοῦ ρωμαϊκοῦ Κράτους, τὴν Νέαν Ρώμην, ἡ ὄποις ἐπέρπετο νά είναι ἡ ἐλεῖς καὶ χαρᾶς πάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ κούνιγμα πάσι τοῖς οἴσιοις ὑπὸ τῆς τοῦ ἥλιου ἀνατολῆς.

Ἡ παράδοσις συνδέει τὴν κωνσταντίνουπολιν μὲν χιλίοις θριλούς, ἡνὶς ἀλιζοῦν μέν μιαν πόλιν, ἡ ὄποις πλὴν τῶν τόσων της φυσικοῦ προτερημάτων ἔχει νά ἐπιδειξῃ καὶ λιστορίαν πλήρη σοθαρόν γεγονότων ἐπὶ πολλοῖς αἰώνας.

Πρῶτος ἰδρυτὴς τῆς φέρεται διάτοι εἶναι ὁ Βύζας, ἡ ὄποις κατὰ τὴν μιθολογίαν μένειναι οὐλὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς νύμφης Κερασόπης, θυγατρὸς τοῦ Διος καὶ τῆς 'Ιοῦς τοῦ Ἰνάχου, κατὰ τὴν λιστορίαν δὲ εἶναι ἡ Βασιλεὺς τῆς Θράκης αὐτευχεῖς τὴν κόρην τοῦ πατρὸς τῆς Θράκης Τοπάρχου θειαλείαν ἢ μεταπτυγμὸς τῶν Ἀργυρῶν, ἡ ὄποις ὀδηγῆσθαι εἰκαστοῦντας τὸν Ἑλλάδαν κατὰ τὸ δεῖπνον καταδηλώσαντας ἡ πλεονεκτική θέσης τοῦ Βυζαντίου. Λέγουν λοιπὸν δὲ ὁ Βύζας πρὶν κτίσιν τὴν πόλιν, ποιὸς ἐπέδει καὶ τὸ δυνάμα του, ἀπήρθιμεν ἐρώτημα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὸ δὲ Μαντείον ἔχρομοδηθήσεν ὡς ἔχη:

«Ολαῖοι οἱ κείνην ἵεράν πόλιν οἰκήσουσιν ἀκτῇν θρακικήν ἔνυγρον παρά τε τὸ στόμα | τοῦ Πόντου.
Ἐνθα δύο σκύλακες πολιῆν λάπτουσι θελασ- | σούν
ἔνθα ιχθύς, ἐλαφός τε νομέν βόσκοντα εἰς | αὐτό.

Καὶ αὐτὰ μὲν εἶπεν δὲ Ἀπόλλων διά τὸ Βυζαντίον, αὐτὰ δὲ λέγει καὶ ἡ μυθολογία. Ἡ ἀλήθεια δῆμος ἐκ πάντων τούτων ταῦτα να είναι διτὶ τολμηρός διθασσοπόρος ἀπὸ τὸ Ἀργος ἢ ἀπὸ τὸ Μέγαρα, ποὺ ἔφερε τὸ δυναμικὸν Βύζας, κατέλευσεν εἰς τὴν Μεσόγειον, ἐπιέπριτων νά εύρῃ διὰ νά κατοικήσῃ ἐμπορικὸν καὶ πλούσιον τόπον. Πρόγυματι δὲ ἐγκατεστάθη εἰς τὸν μαχὸν τοῦ κόλπου ποὺ εἰρέθη καὶ κατόπιν προεξετάσθη εἰς τὴν σκρανίαν, τὴν λεγομένην Λυγοῦ. Τότε πιθανός διά νά σαφαληστῇ τὴν θέσιν του νυμφεύεται, ίσως καὶ διὰ τῆς βίας, κόρην εύπατρίου τινός τοῦ τόπου, τὴν Φειδαλειόν, τῆς ὄποιας ἐπίσης τὸ δύναμα είναι συμβολικόν, ὅπως λέγει δὲ Σκαρλάτος Βυζαντίος, ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰς λέξεις φειδοὶ καὶ ἀλιεῖα.

Τὴν ἀκριβῆ τοποθεσίαν τοῦ Βυζαντίου ἡ μυθολογία ἀποδίδει πάλιν εἰς θεικήν ἔνέργειαν, λέγεται σχετικῶν δὲ διὰ Βύζας, ὅπον ἀπέφασις τῆς ἀνέγερσιν τῆς πόλεως, προσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Σεμέστρης διὰ νά κάμη θυσίαν. Θύει λοιπὸν εἰκεῖ ἔνα ταύρον καὶ εν τῷ ἥμα ἐμφανίζεται κατ' ὅλους μὲν ἵερας, κατ' ἀλλούς δὲ κόρας, δὲ ὄποις ἀνέρπαζει τὴν καρδίαν τοῦ θύματος. Οἱ Βύζας τὸ θεω-

ερι διά δεινὸν οἰσιν καὶ στέλλει παντοῦ νά παρακολουθήσουν ποὺ θά μετακομίσῃ τὴν καρδίαν. Πράγματι τὴν ἐπομένην πληροφορεῖται διτὶ ὃ δρίνει κατέηθεν εἰς τὸ Βοσπόριον Ἀκρωτηρίου εἰς τὴν Χερσόποντή τῆς Θάσης, προσεντάντι τῷρα καὶ διὰ Βύζας καὶ ἀρχίζει μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν διέρρουν τοῦ φεγγάλου καὶ περικαλλόδετως, ποὺ τὸ περιτεγλέζει μὲ τείχη Ισχύρα καὶ μεγαλοπρεπές, τὰ «εθεοκτάτα» κατὰ τὸ Ζούσιμον, διὰ τὰ ὄποια πάλιν δὲ Στράβων λέγει διτὶ «εἰδουρθῆναι αὐτά ἔχρησμα δόσθησεν διὰ Ἀπόλλωνος».

***

Ἄσ φήμασμεν τῷρα τὸ Βυζαντίου ἀπὸ τὴν 26ην δὲ 27ην ὀλυμπιαδά, τὴν ἐποχὴν δηλαδῆ τοῦ Βύζα, νά ὄποις δισφόρους ἐπιδρόμους καὶ καταστροφάς ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς Λακεδαιμονίους, τοὺς Μακεδόνας, τοὺς Πέρσας, τοὺς περιοικους βαρδάρους, τοὺς Ρωμαίους καὶ τοὺς ἄλλους ξένους. Τὸ δύναμα τοῦ διατηρεῖ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ κωνσταντίνουπολεως τοῦ Μεγάλου, δὲ ὄποιος καὶ τοῦ φυγικούτεστον, δινούμασταί οὖν Κωνσταντινούπολιν.

Μὲ τὴν ἐπιθετικήν τοῦ οἰκογενετικῶν νά ἀνορθώσῃ τὴν εισηγήση τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ζητεῖ νά είσῃ τοῦ κατοικήματος ποτικὸν κέντρον ἐντατεῖον δυνατόν. Τοῦ εἰσηρού μάτῳ δὲ πιστεύοντα να μάκη τοῦ Βύζα, εἰπερε πούτο νά εύρησται τοῦτο από τὸ πορτητικό προτεταμένον πρὸ τὴν Αἰγαίον. Σκεπτεῖται τὴν προσοῦ, ἀλλά ἐγκατατίθεται τὴν πετενίαν αὐθητήν προτεταμένη πρὸ τὴν Αἴγαον. Σκεπτεῖται τὴν προσοῦ, ἀλλά ἐγκατατίθεται τὴν πετενίαν αὐθητήν προτεταμένη πρὸ τὸν Βυζαντίου. Τοῦ εἰσηρού τῆς θέσεως καὶ τοῦ λεγούμενου ποὺ παραλία χωρῶν πλουσιωτάτων, ποὺ τοῦ Προποντίδα, ποὺ είναι δὲ θελάσσια διώρυξ τοῦ Αιγαίου Πελάγους, τὸν παρασύρουν. Καὶ αποφασίζει

πλέον νά τὴν κτίσῃ κάπου εἰς Βυζάντιον. «Δικασταληλότερον μέρος εὑρίσκει τὴν Χαλκηδόνα, ἀλλὰ οἱ ἐργάται σταυροτοῦν τὸ κτίσιμο ἐμπρός εἰς νέαν θεικὴν ἐπιταγήν. «Η Θεοτόκος, ὅπο τὴν προστασίαν τῆς δημοσίας θά τελῇ νά νεα πόλις, δέν θέλει τὴν Χαλκηδόνα. «Αετοὶ κατεβαίνουν ἀπὸ τοὺς οὐραγούς, ἀναπάζουν τὰ ἐργαλεῖα τῶν οἰκοδόμων καὶ τὰ ρίχνουν εἰς τὸ πολαίδιον Βυζάντιον. Εἰς τὴν θεικὴν αὐτὴν ἐπιταγὴν ὑπακοεῖ δὲ Κωνσταντίνος. Βλέπε τοῦ Βυζαντίου κατεστραμμένον, τοιούτοις είναι ἐρεπομένα, τὰ τείχη κατοκυμένα. «Αλλὰ δὲν τὸν πτοοῦν δῆλος αὐτό. Ο Κωνσταντίνος μὲ τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ Βυζαντίου ἀρχίζει τὴν οἰκοδόμην. Τὰ τείχη τα καθορίζει διά τοις. Βαδίζει ἐπιπρὸ τοῦ ἀκολουθῶν οἱ μεγιστῶνες του. Μὲ τὸ σιγητρόν του καθορίζει τὰ δρίσια τῆς πόλεως, ἀλλά ὅποια παρακρύνεται πολὺ. «Ωστε τοὺς μεγάλην θά γίνη, η πόλις; διερωτῶνται. «Αλλά δὲ Ἀδριατόρων καὶ πάλιν καλύπτει τὴν σκέψην του μὲν πιεσθήν δῆμην παρόρμησιν. Θέλει η νέα πρωτεύουσα νά είναι μεγάλη. Νά καταλάθῃ τὸν ισθμὸν τοῦ μεταξὸν Πρωποντίδας καὶ τοῦ Κερατίου καὶ τοὺς ἄπτα λόφους. Καὶ βαδίζει ἀκόμη χεράσουν τὰ τείχη.

— «Εῶς ποὺ δέποτε; τὸν ἐρωτοῦν δοὺς τὸν ἀκολουθούν.

Καὶ αὐτὸς σάν ὑπωνομένος ἀπαντᾷ:

— «Ἐῶς ἀν δὲ προροθεν δῆμην με στή! «Αγγελος εξ αρματων τὸν δῆμην καὶ αὐτὸς πατηνοντο τοι τοιαν. Εγκατεί την προσοῦ, ἀλλά ἐγκατατίθεται τὴν πετενίαν αὐθητήν προτεταμένη πρὸ τὴν Αἴγαον. Σκεπτεῖται τὴν προσοῦ, ἀλλά ἐγκατατίθεται τὴν πετενίαν αὐθητήν προτεταμένη πρὸ τὸν Βυζαντίου. Τοῦ εἰσηρού τῆς θέσεως καὶ τοῦ λεγούμενου ποὺ παραλία χωρῶν πλουσιωτάτων, ποὺ τοῦ Προποντίδα, ποὺ είναι δὲ θελάσσια διώρυξ τοῦ Αιγαίου Πελάγους, τὸν παρασύρουν.

K. X. Αγγ. —

· Ο Κ. Ε. Ν. υποδεχόμενος εἰς τὸ Στάδιον τὴν Α. Β. Υ. τὸν Πρίγκηπα Πέτρον, λοχαγὸν Μελικοῦ ένεργεις.

